

DECARTES

- introspectie theorie
- Onfeilbaar en alwetend
- Substantie dualisme. (Er bestaat een zelf)
 - Rex extensa, Sterfelijke lichaam, neemt ruimte in
 - Rex cognitas, Denkende geest, onsterfelijk geen ruimte
 - Het zelf bestaat uit een materieel lichaam en immateriele geest.
- emoties
 - 6 basis emoties, liefde, verwondering, begeerte, verdriet vreugde haat
 - Het zijn passies, ze overvallen je daarom moet je ze in bedwang houden
- verschil mens en dier
 - Wereld in 2 delen, wereld van uitgebreidheid (stof) en denken
 - Mens hoort bij beide, dieren hebben alleen een lichaam

NEO CARTESIANEN

- niet voor introspectie theorie
- Je kan je vergissen in jezelf dus niet onfeilbaar en alwetend
- Zelfkennis is direct, je hoeft niet na te denken over wat je voelt

WITTGENSTEIN

- kever in een doosje
- Hoe weet je wat pijn is? Iedereen ervaart het anders
- Kennis gaat van binnen naar buiten

RYLE

- interpretatie theorie, we baseren gedrag van anderen en ons zelf op beschikbare info
- Er is geen tegenstelling tussen directe zelf kennis en indirecte kennis van andere
- Zelf kennis is kwestie van interpretatie
- Categorie fout, is een fout die we maken als we bepaalde dingen willen begrijpen in de zelfde soort termen die we gebruiken om dingen uit een andere categorie te begrijpen
 - Je deelt dingen in bij dingen waarvan je weet wat ze zijn.
- de cartesiaanse geest is een 'spookachtige' machine

MORAN

- deliberatie theorie, zelfkennis word verkregen door afwegen van redenen voor/tegen een bepaald oordeel
- Je kijkt van buiten naar binnen
- Actief nadenken over kennis
- Tekorten van zijn theorie, hoe zit het met emoties daar heb je weinig invloed op, je kan racistisch zijn zonder dat je het weet, impliciete voor oordelen

MCGEER

- zelfregulatie, het vermogen om ons gedrag af te stemmen op wat we vinden en omgekeerd
- Je moet kunnen handelen vanuit je 1e persoonsperspectief actief kunnen bepalen hoe je moet handelen en welke redenen je daarvoor hebt

J-JACQUES ROUSSEAU

- mens is van nature vrij
- In de natuur toestand is de mens goed
- Grondlegger van de moderne filo
- menselijke natuur goed
- Samenleving slecht
- Hobbes denkfout, ziet niet invloed v samenleving
- Van Amour de soi naar amour de popre

- Oneindige Regressie, stopt bij uitkomen op menselijke natuur
- Invloed op Taylors moderne authenticiteitsideaal, het herstellen van het authentieke morele contact met jezelf. Het idee van zelf beschikkende vrijheid (le sentiment de l'existence)

HOBBS

- mens v natuur slecht
 - gericht op zelf behoud
 - streven altijd naar macht
 - enigste doel is overleven
- ieders plicht is om vrede te bewaren
- Taal is een wapen in strijd om bestaan
- Voor soevereine macht dat is enigste manier tot vrede
- De samenleving zorgt er voor dat mensen goed worden

MARCUSE

- kapitalisme zorgt voor kunstmatige verlangens

SATRE

- authentiek persoon laat zich bij het maken van keuzes niet leiden door de menselijke natuur
- Gaat om de manier waarop keuzes worden gemaakt
- Extensie gaat vooraf aan de essentie
 - Mens is tot vrijheid beoordeeld
- consequenties zijn verbonden aan je keuzes, vrijheid word minder vrijblijvend

MARX

- we raken van onze natuur vervreemd
- Kapitalisme is echt slecht
 - problemen kan alleen opgelost worden door een revolutie
- Staat en maatschappij zorgen voor problemen
 - arbeidsverhoudingen maken mens onvrij
- aard van de mens is sociaal
 - word nu bepaald door economische verhoudingen
- doordat de mens vervreemd is geraakt is hij extra gevoelig voor een totalitaire leider

TAYLOR

- authenticiteit gaat om redenen
- Zwakke en sterke evaluatie
- Authenticiteitsideaal, je authenticiteit is altijd gebaseerd op een bepaalde reden. Heeft niet te maken met jezelf maar heeft te maken met de keuzes die je maakt en de rede erachter
- Regressieprobleem, eindeloos blijven na denken over wat de beste reden is

FRANKFURT

- oneindige regressie, stopt bij liefde
- Authentiek leven, leven voor dingen waar van we houden
- Fan van de liefde

KORSGAART

- praktische idd, beschrijving v jezelf waaruit blijkt wat je waardevol vindt en wat je leven betekenis geeft
- Gaat niet om autenciteit maar om autonomie

MILL

- je bent pas autonoom als je je eigen overtuigingen en verlangens bepaald
- Schade beginsel
- Klassiek liberalisme
- Overheid mag alleen ingrijpen ter bescherming van de vrijheid

BERLIN

- negatieve vrijheid, de afwezigheid van de externe dwang
- Positieve vrijheid, dat je zelf bepaald en door te handelen in de overeenstemming met datgene dat jij wil.
- Probleem positieve vrijheid, onderscheid gemaakt tussen oppervlakkige zelf en iemand echte zelf

KLASSIEKE LIBERALE MENSBEELD

- mensen weten zelf het beste wat ze willen
- Mensen zijn in staat om te handelen op basis van hun redenen

THALER EN SUNSTEIN

- nudge paternalisme
- Nudges zijn goed voor autonomie. Ze stellen ons in staat om te handelen naar onze eigen keuzes
- Probleem met liberalisme, je kiest er niet zelf voor, houdt niet rekening met je individuele mening maar gaat uit van een geheel

ALEX HONNETH

- we zijn pas autonoom als we worden erkent
- 3 vormen erkenning, liefde, respect en sociale waardering
- Theorie van rationele autonomie, we moeten actief ingrijpen om de autonomie van individuen te waarborgen, de overheid moet hier in bemoeien

JERMY BENTHAM

- utilisme, hedonistisch

JOHNE LOCKE

- mens is een moreel wezen
- Maakt onderscheidt tussen persoon en mens
 - Mens, is een levend lichaam
 - Persoon, juridisch aansprakelijk en zorgt voor een persoonlijke identiteit
 - Het geheugen is belangrijk voor dit onderscheidt en voor de persoonlijke identiteit
- psychologisch criterium, persoon is een mens met functionele organisatie en een geheugen met herinneringen
- Je bent alleen verantwoordelijk voor een handeling als je d handeling bewust herinnerd
- Herinneringen zijn een noodzakelijke voorwaarde voor de persoonlijke identiteit
- Mensen blijven voort bestaan zonder materiële continuïteit
- Als de identiteit in de ziel is, dan is er niks dat het lichaam en ziel verbind, iedereen kan iedereen zijn
- Voorwaardes voor identiteit
 - Voldoende voorwaarde, herinnering aan jezelf maakt je tot dezelfde persoon
 - Noodzakelijke voorwaarde, zonder herinnering aan mezelf kan ik geen persoon zijn
- de vraag van persoonlijke identiteit is de vraag naar de numerieke identiteit *f*

MARTHA NUSSBEUM

- banaliteit van het kwaad
- 2 modellen van geluk

- Cognitieve benadering van emoties,
 - Emotie komt voor uit wat we weten
 - emoties hebben evaluatieve kennis
 - 1. Emoties gaan ergens over
 - 2. Object wordt opgenomen (altijd selectief)
 - 3. Overtuigingen spelen een rol
 - 4. Waarde

KANT

- plicht ethiek
- Tegen consequentialisme
- Rechtstaat
- Mensen zijn verantwoordelijk voor hun eigen leven
- moderne rechtstaat
 - vrij als mens, onderdaan als burger
- categorisch imperatief
- Transcendentiaal zelf, het zelf kan niet gevonden worden in de ervaring, maar het zelf maakt de ervaring mogelijk
- Zelf is niet object van de ervaring maar iets dat de ervaring mogelijk maakt
- Geloof in het zelf

JÜRGEN HABERMAS

- openbaarheid is belang voor meningsuiting
- Openbaarheid

ARISTOTELES

- deugdenleer
- verschil mens en dier
 - is rede en reflectie
 - Lichaam en geest is bij dier niet gescheiden
- Mens en plant in opzichten gelijk
- Denkvermogen gebruiken tegen verleidende situaties
- Discussiëren is de hoogste functie van de mens
- Gehulde middenweg

HEGEL

- behoeften zijn voorkeuren
- Menselijke geschiedenis moet begrepen worden als kracht
- Rechtstaat
- Bracht als 1e de nieuwe burgers onder aandacht
- Staat en maat beschikken over mechanisme om veel maatschappijleer problemen op te lossen

PLATO

- filosofen moeten regeren
- Samenleving als menselijke ziel
- Dualisme, lichaam is tijdelijk verblijf van de ziel

SOCRATES

- dualisme, ziel is onsterfelijk
- vergelijking van Socrates
 - 2 paarden
 - zwart werkt wit tegen, dat is het lichaam
 - wit, luistert goed, de ziel

TURING

- materialisme
- Turingtest, kunnen machines denken?

JULIEN OFFRAY DE LA METTRIE

- materialisme

MERLAU PONTY

- het gestructureerde lichaam, via ons lichaam worden we bewust van onze omgeving
- Het lichaam als object, lichaam dat ervaren wordt. We ervaren het lichaam van een afstandje en moeten dit besturen
- Het lichaam als subject, het geleefde lichaam, het lichaam dat ervaart. Zonder het lichaam zijn geen ervaringen mogelijk.
- Wel een zelf

SPINOZA

- 3 basis emoties, vreugde, verdriet, begeerte

WILIAM JAMES

- emotie veroorzaakt door lichamelijke reactie
- Emoties, verschijnselen die gepaard gaan met lichamelijke verandering

FRIEDICH NIETSCHE

- verschil mens en dier
 - Is rede
 - Rede hebben we nodig want we hebben geen gave

HELMUTH PLESSNER

- Centriciteit en excentriciteit
 - Dier is centrisch, dier valt samen met lichaam
 - Mens is excentrisch, wij zijn ons lichaam en we hebben een lichaam
 - Mens is een gebrekkig dier

SIMONE DE BEAUVOIR

- je word niet als vrouw geboren maar tot vrouw gemaakt
- De vrouw is in de cultuur de ander van de man
- Vrouwen hebben zich laten wijsmaken dat ze passief en besluiteloos zijn
- Ook de man word in een hokje gestopt door de cultuur

IRIGARY

- falloctrisme, de taal is erg gericht op de man waardoorheen vrouw altijd buitengesloten blijft
- Differentie denken, de taal veranderen zodat we buiten de patronen kunnen treden

MICHEL FOUCAULT

- differentie denken
- Er bestaan tussen mensen machtsverhoudingen die ervoor zorgen dat we ons gedragen naar de heersende vormen
 - Op alle maat.niveaus zijn machtsverhoudingen

SIGMUND FREUD

- ons zelf beeld heeft 3 klappen gehad
 - De aarde draai om de zon en niet om de aarde
 - Mens is niet het doel v d schepping maar een puur toeval
 - Mens is niet baas in eigen hoofd
- onze persoonlijkheid bestaat uit 3 delen
 - Ik, bewuste deel, heeft niet vaak alle controle
 - Es, het onbewuste deel
 - Boven-ik, het geweten

JEAN BRIGGS

- cognitieve benadering van emoties
- 4 stappen hoe we een situatie beoordelen
 - Emoties gaan altijd ergens over
 - Het object word op een bepaalde manier waargenomen, (waarneming is selectief)
 - Overtuiging speelt een rol
 - Er zijn waarden in het geding

RICOEUR

- idem identiteit, wat je bent en wat het zelfde blijft door de tijd heen. 3e persoon, manier waarop andere mensen naar jou kijken en daarvan iets vinden
- Ipse identiteit, het zelf wat zich door de tijd heen het zelfde houdt. Hoe een mens zich tot zichzelf verhoudt
- Kritiek op parfit, theorie is onpersoonlijk want we vragen ons af wat het zelfde blijft
- De mate waarin je verantwoordelijk bent heeft te maken met hou we door de tijd heen het zelfde zijn gebleven

DEREK PARFIT

- psychologische overlap tussen herinneringen is belangrijk voor je persoonlijke identiteit
- Onpersoonlijke theorie van parfit
 - Persoon is een verzameling van karaktereigenschappen, overtuigingen en verlangens waarvan sommige van andere zijn
- vraag naar identiteit is leeg, want een mens verandert
- Doordat persoonlijke continuïteit komt kun je meer of minder verantwoordelijk zijn voor bepaalde handelingen in het verleden.

BREINREDUCTIONISTEN

- zelf word terug gebracht naar de hersenen
- Je kan een ervaring hebben van het zelf
- iets kan alleen bestaan als het kan worden aangetoond dmv een wetenschappelijke methode

METZINGER

- Niemand is ooit een zelf geweest en nooit een zelf gehad
- We komen in de hersenen niks tegen wat op een zelf lijkt

SWAAB

- mens is niks meer dan activiteit in de hersenen

LAMME

- Het brein is het baas in ons brein en niet een immaterieel zelf
- Keuzes en handelingen liggen vast

HUMME

- we komen ons zelf niet tegen in de ervaring
- Menselijke geest is een theater waar verschillende ervaringen hun opwachting kunnen maken
- er is geen sprake van numerieke identiteit of eenheid van de percepties
- Het sceptische argument van humme
 1. Alle ideeën herleidbaar tot de ervaring (verbeelding). Aannname van het empirisme dat Hume voorstaat.

2. Idee van een stabiel en voortdurend zelf moet ook tot ervaring worden herleid. Als we een zelf hebben of een zelf zijn, dan moet dit een object van onze ervaring zijn (introspectie).
 3. Maar percepties zijn vluchtig, en niet stabiel en voortdurend.
 4. Daarom bestaat er geen stabiel en voortdurend zelf.
- humme zoekt zelf in de ervaring
 - Het zelf kan niet worden gevonden in de ervaring
 - Je kan het zelf waarnemen bij innerlijke waarneming ook wel introspectie
 - Het taalprobleem, we kunnen dingen onderworpen brengen maar dat betekent niet dat het een feit is
 - Er bestaat geen zelf

DANIEL DENNET

- het zelf is een narratief zwaartepunt, centrum waar lwe alle verhalen en gebeurtenissen over ons zelf op betrekken en waarom heen we het begrijpen
- Het zelf is een product van het brein
- Wel een zelf
- Door zijn experiment komt hij tot de conclusie dat we kunnen leven zonder een lichaam en dat de geest het enige nuttige is om te blijven leven

BOYLE

- als een persoon overlijdt dan word zijn lichaam verdeeld in stukjes en verspreid over de hele wereld

REID

- lockes psychologisch criterium leidt tot veel tegenstrijdigheid
 - Locke kan niet vertellen of iemand in een dergelijke situatie wel het zelfde mens is
- de 4 bezwaren tegen locke
 1. Locke verwacht bewustzijn en geheugen
 2. Locke verwacht bewijs van identiteit met identiteit zelf
 3. Lockes personen bestaan niet, want bewust zijn en geheugen zijn verantwoordelijk > maar de inhoud kan veranderen en daarmee bestaat het persoon niet meer
 4. Locke verwacht kwalitatieve identiteit met numerieke identiteit

LA TOURS

- mensen en dingen zijn te onderscheiden op grond van emoties

HANNAH ARENDS

- Vita activa= het actieve leven
 - Bestaat uit; handelen, werken en arbeiden
- Vita contemplativa= leven gericht op denken
- Zij vind dat sinds socrates en plato mensen te veel gaan focussen op de Vita Contemplativa.

MOORE

- mores Utopie : alles geregeld, geen eigen bezit, om de zoveel tijd van huis wisselen, maagd tot het huwelijk, zware straffen
- Utopie, is een niet bestaande ideale plaats

JHON RAWLS

- optimistisch liberale democratie
- "zodra er een rechtvaardig systeem is kan er sprake zijn van een rechtvaardige samenleving "
- Basisprincipe van Rechtvaardigheid
- principe van gelijke vrijheid

- verdeling van ongelijkheid

WILFRID SELLARS

- manifest wereldbeeld, is de wereld van de alledaagse praktijken, met haar gedachten, verlangens en de ervaring van ons zelf
- Wetenschappelijk wereldbeeld, de wereld die we kennen volgens de wetenschap. Met atomen en neutronen en natuurwetten

SCHECHTMANS

- karakterisatievraag, welke kenmerken moeten worden toegekend aan een bepaald persoon
- Antwoord komt in de vorm van zelf narratief
- Een persoon bestaat uit zijn verhaal

NISBETT EN WILSON

- confabuleren, verhalen verzinnen om keuzes begrijpelijk te maken en te legitimeren

ARPALY

- onderdrukken van gevoelens of verlangens is geen vorm van zelfvervreemding. Want je omgeving bepaald sterk hoe jij je verlangens ziet en daardoor kan je je verlangens op de verkeerde manier omschrijven

HERDER

- invloed op Taylors moderne authenticiteitsideaal, trouw zijn aan je zelf. Eigen manier van mens zijn

MACKENZIE

- rationale autonomie, we moeten niet alleen de autonomie van een individu respecteren maar ook bevorderen. Bevorderen als in dat de status en situatie van belang zijn voor iemand normatieve autoriteit van een beslissing
- Je bent pas autonoom als je, zelfvertrouwen, zelfrespect en zelfwaardering hebt

BUCHANAN

- de rol van verwijzingen naar menselijke natuur bij morele evaluatie van mensverbetering
 1. Menselijke natuur als moraliteit
 2. Menselijke natuur als haalbaarheidsbeperking op moraliteit
 3. Menselijke natuur als beperking voor het goede
 4. Menselijke natuur als normatief essentialisme